

**Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Філалагічны факультэт
Кафедра сучаснай беларускай мовы**

**Анатацыя да дыпломнай работы
Суходольскай Марыны Аляксандраўны**

**“Параўнанне як канструктыўны элемент мастацкага тэксту
(на матэрыяле ранняй лірыкі Якуба Коласа)”**

Навуковы кіраўнік Бадзевіч Зінаіда Іванаўна

2015

РЭФЕРАТ

Ключавыя словы: параўнанне, кампаратыўныя параўнальныя канструкцыі, тропы, злучнікі, марфалогія, субстантыў, ад’ектыў, суб’ект параўнання, аб’ект параўнання, прыдатак, зваротак, метафара, эпітэты, інверсія.

Аб’ект даследавання: раннія паэтычныя творы Якуба Коласа (1898 – 1917).

Прадмет даследавання: параўнанне як канструктыўны элемент мастацкага тэксту і сродак стылістычнай выразнасці.

Мэта даследавання: даследаванне параўнання як канструктыўнага элемента ў мове ранніх паэтычных твораў Якуба Коласа.

Метады даследавання: апісальны, аналітычны, параўнальны і статыстычны аналіз.

Навуковая навізна і значнасць атрыманых вынікаў заключаецца ў тым, што выяўлены і апісаны параўнанні як адзін з самых распаўсюджаных сродкаў выразнасці ў мастацкім тэксце, устаноўлены разнавіднасці параўнальных канструкцый у залежнасці ад структуры, граматычнага выражэння суб’екта і аб’екта параўнання, сінтаксічнай сувязі і месцы параўнанняў у складзе сказа, іх стылістычнай ролі ў паэтычным маўленні.

Практычная значнасць атрыманых вынікаў: матэрыял можа быць выкарыстаны пры вывучэнні беларускай мовы ў школе і ВНУ, пры распрацоўцы лекцый, спецкурсаў, спецсемінараў па мове, літаратуры, стылістыцы і лінгвістыцы тэксту.

Галіна прымянення: мовазнаўства, сінтаксіс, лексікалогія, стылістыка, культура маўлення, пры напісанні падручнікаў, вучэбных дапаможнікаў, слоўнікаў.

РЕФЕРАТ

Ключевые слова: сравнение, компаративные сравнительные конструкции, тропы, союзы, морфология, субстантив, адъектив, субъект сравнения, объект сравнения, приложение, обращение, метафора, эпитеты, инверсия.

Объект исследования: ранние поэтические произведения Якуба Коласа (1898 - 1917).

Предмет исследования: сравнение как конструктивный элемент художественного текста и яркое поэтическое средство стилистической выразительности.

Цель исследования: исследование сравнения как конструктивного элемента в языке ранних поэтических произведений Якуба Коласа.

Методы исследования: описательный, аналитический, сравнительный и статистический анализ.

Научная новизна и значимость полученных результатов заключается в том, что выявлены и описаны сравнения, как один из самых распространенных средств выразительности в художественном тексте, установлены разновидности сравнительных конструкций в зависимости от структуры, грамматического выражения субъекта и объекта сравнения, синтаксической связи и места сравнения в составе предложения, их стилистической роли в поэтической речи.

Практическая значимость полученных результатов: материал может быть использован при изучении белорусского языка в школе и ВУЗе, при разработке лекций, спецкурсов, спецсеминаров по языку, литературе, стилистике и лингвистике текста.

Область применения: языкознание, синтаксис, лексикология, стилистика, культура речи, при написании учебников, учебных пособий, словарей.

SUMMARY

Keywords: comparison, comparative constructions, tropes, conjunctions, morphology, substantive, adjective, the subject of comparison, the object of comparison, apposition, vocative, metaphors, epithets, inversion.

The object of study: the early poetic works of Yakub Kolas (1898 - 1917).

Subject of research: comparison as a constructive element of a literary text and vivid poetic means of stylistic expression.

Goal of research: research of a comparison as a constructive element in the language of the early poetry of Yakub Kolas.

Methods of research: descriptive, analytical, comparative and statistical analysis.

The academic novelty and significance of the obtained results consists in identification and description of comparisons as one of the most spread means of expression in a literary text, establishment of varieties of comparative constructions according to the structure, grammatical expression of the subject and the object of comparison, syntactic relation and position of a comparison in structure of a sentence, their stylistic role in poetic language.

The practical significance of the obtained results: the material can be used for studying Belarusian language in schools and universities, planning of lectures, special courses, special seminars on language, literature, stylistics and linguistics of a text.

Scope of application: linguistics, syntax, lexicology, stylistics, speech culture, for writing textbooks, manuals, dictionaries.